

Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultets retningslinjer for udarbejdelse af bedømmelsesudvalgsindstillinger i forbindelse med doktorafhandlinger

I. Indledning

Formålet med en vejledning til bedømmelsesudvalget er at sikre et optimalt beslutningsgrundlag for Akademisk Råd og en vis ensartethed i udformningen af indstillinger og udtalelser.

Tildeling af doktorgraden skal være udtryk for anerkendelse af, at afhandlingens forfatter sidder inde med betydelig videnskabelig indsigt og modenhed og med sin afhandling har bragt videnskaben et væsentligt skridt videre, jf. § 3, stk. 2, i Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 750 af 14. august 1996 om doktorgrader.

Det er derfor af stor betydning, at den specielle sagkundskab og erfaring, som det fagkyndige udvalg repræsenterer, er den bedst opnåelige med hensyn til det arbejdsområde, afhandlingen omhandler, således at den første forudsætning for en kvalificeret bedømmelse er opfyldt.

Vedrørende *habilitetsspørgsmål* henvises til [Retningslinjer for behandling af habilitetsproblemer på Københavns Universitet](#).

Forvaltningslovens regler skal finde anvendelse på udvalgets arbejde, da tildeling af en doktorgrad betragtes som en forvaltningsakt.

II. Bedømmelsesudvalgsindstillinger

Til at bedømme en indleveret afhandling nedsætter Akademisk Råd - efter indstilling fra det relevante institut - et bedømmelsesudvalg på 2 eller 3 medlemmer (et udvidet bedømmelsesudvalg kan være på op til 5 medlemmer). Akademisk Råd udpeger formanden blandt bedømmelsesudvalgets medlemmer. Formanden skal være ansat på Science.

II.1. Formandens opgaver

Formanden har *instruktionspligt* over for udvalgets øvrige medlemmer og har ansvaret for, at den fastsatte *frist for aflevering* af indstillingen overholdes.

Formanden skal så tidligt som muligt søge om fristforlængelse, såfremt afleveringsfristen ikke kan overholdes.

Formanden skal drage omsorg for, at eventuelle *tvivlsspørgsmål* vedrørende udvalgets arbejde afklares hurtigst muligt.

II.2. Indstillingens funktion. Præmisser for udvalgets arbejde

Formålet med at lade et bedømmelsesudvalg behandle og vurdere en indkommen

doktorafhandling er først og fremmest at sikre en uvildig og kvalificeret bedømmelse af afhandlingen.

Bedømmelsesudvalget skal imidlertid også sikre tilvejebringelsen af det optimale grundlag for et tilfredsstillende beslutningsgrundlag for Akademisk Råd. Det påhviler følgelig alle udvalgsmedlemmer at gøre sig bekendt med alt foreliggende materiale, således at doktorafhandlingen bliver bedømt af samtlige udvalgsmedlemmer.

Indstillingen skal - i form og indhold - være formuleret således, at også de ikke-fagkyndige medlemmer af Akademisk Råd får den rådgivning, som de er berettigede til at forvente med hensyn til en redegørelse for afhandlingens baggrund, indhold og resultater samt for grundlaget for den konklusion, bedømmelsesudvalget er nået frem til.

Enhver kontakt mellem doktoranden og bedømmelsesudvalget vedrørende afhandlingen må kun finde sted gennem SCI-FI.

Bedømmelsesudvalget skal snarest efter sin nedsættelse orientere sig i det tilsendte materiale alene med henblik på at afgøre, om dets formelle udformning svarer til fakultetets bestemmelser, jf. bekendtgørelsen § 5 og Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultets supplerende regler og procedurer. Såfremt der er formelle mangler, returneres det fremsendte materiale til SCI-FI sammen med en kort angivelse af, på hvilke punkter materialet afviger fra reglerne.

Når bedømmelsesudvalget har godkendt den formelle udformning af materialet, kan selve realitetsbehandlingen af afhandlingen påbegyndes.

Bedømmelsesudvalget skal vurdere hele det materiale, der indleveres med henblik på erhvervelse af doktorgraden, herunder også resultater der f.eks. stammer fra en ph.d.-afhandling. Bedømmelsesudvalget skal således vurdere, om de – i forhold til det allerede bedømte – nye forskningsresultater udgør en sådan substantiel faglig del af det samlede videnskabelige materiale, at der samlet er basis for at erklære, at forfatteren "har betydelig videnskabelig indsigt og modenhed og med sin afhandling har bragt videnskaben et væsentligt skridt videre".

Indstillingen bør udarbejdes af medlemmerne i fællesskab, dog kan udkast udarbejdes af de enkelte medlemmer efter en aftalt arbejdsfordeling og med udgangspunkt i en forudgående foreløbig behandling i udvalget.

Hvis der i udvalget er uenighed om bedømmelsen, kan udvalget vælge at lade hver bedømmer udarbejde særskilte bedømmelser. Indledningen 1), ligesom konklusionen 5) skal samarbejdes, jf. nedenfor under afsnittet 'Indstillingens form og indhold'.

Indstillingen skal udarbejdes som et selvstændigt aktstykke, der ikke forudsætter læserens konferering med forfatterens skriftlige arbejder, og den skal være så tilpas detaljeret, klar og udtømmende, at medlemmerne af Akademisk Råd kan følge tankegangen fra

præmisser til konklusion. Indstillingen skal éntydigt konkludere, om afhandlingen indstilles til antagelse eller til forkastelse til mundtligt forsvar

Der er endvidere krav om, at indstillingen affattes i en passende *objektiv form*, jf. § 10, stk. 1, i bekendtgørelsen, og at den – også for ikke-fagkyndige medlemmer af Akademisk Råd – udgør *et tilfredsstillende beslutningsgrundlag*, idet Akademisk Råds afgørelse beror på kvaliteten af den rådgivning, som det fagkyndige udvalg yder med sin udtalelse om antagelse eller forkastelse af det pågældende arbejde.

Udvalget bør endelig være opmærksomt på, at indstillingen i sin helhed vil blive sendt til forfatteren, der må forventes at ville kontrollere, at bedømmelsen af doktorafhandlingen er korrekt og rimelig.

Hvis bedømmelsesudvalgets indstilling går ud på, at afhandlingen forkastes, vil forfatteren blive underrettet om, at vedkommende inden for en frist på 3 uger skriftligt kan fremsætte bemærkninger til indstillingen eller trække afhandlingen tilbage fra videre behandling, jf. bekendtgørelsen § 11, stk. 2.

Den indstilling, der fremkommer som resultat af bedømmelsesudvalgets arbejde, vil umiddelbart blive anvendt som beslutningsgrundlag for Akademisk Råd, den vil være tilgængelig for forfatteren, og den kan ved senere lejlighed tænkes anvendt af andre myndigheder og sagkyndige udvalg. Den vil således blive anvendt af såvel fagkyndige som ikke-fagkyndige, og det er derfor af betydning, at den er udformet under hensyntagen hertil.

Ingen andre end medlemmerne må deltage i udvalgets arbejde. Medlemmer af udvalget, medlemmer af Akademisk Råd – og alle andre, der involveres i sagen – har *tavshedspligt*.

II.3. Bedømmelseskriterier

De specielle kvalitetskrav, som kræves opfyldt i et indleveret arbejde for opnåelsen af doktorgraden, vil være bestemt af det pågældende fagområdes udviklingstrin internationalt såvel som nationalt/lokalt. Det er derfor umuligt at give en præcis og dækkende beskrivelse af den standard eller det niveau, som de indleverede arbejder skal have for at kunne danne grundlaget for tildeling af doktorgraden.

Bedømmelsesudvalget skal dog besvare, om det indsendte arbejde indeholder følgende:

Indeholder det indsendte arbejde:

- 1) En klar og velvalgt – måske endda original – problemstilling,
- 2) en relevant og veludformet metodik, der er anvendt og beskrevet således, at resultaternes troværdighed ikke anfægtes,
- 3) en behandling af de indvundne data, der afspejler evne til at fortolke disse udtømmende og kritisk og til at sætte dem i relation til andres offentliggjorte resultater med modenhed og fantasi og

- 4) observationer eller fortolkninger, der må anses for væsentlige nye bidrag til udviklingen af det pågældende forskningsområde.

Bedømmelsesudvalget afgiver senest 6 måneder efter dets nedsættelse en motiveret, skriftlig indstilling til Akademisk Råd om afhandlingens antagelse til forsvar for doktorgraden eller om dens forkastelse.

Rent praktisk foregår afgivelsen af indstillingen således, at bedømmelsesudvalgets endelige indstilling sendes til SCI-FI via instituttet, hvorefter indstillingen fra bedømmelsesudvalget behandles i fakultetssekretariatet, og sendes i partshøring hos doktoranden. Når doktorandens svar modtages, afgives der en udtalelse til Akademisk Råd om, hvorvidt afhandlingen kan antages til forsvar, jf. bekendtgørelsens § 13.

Akademisk Råd træffer herefter afgørelse.

II.4. Indstillingens form og indhold

Det følgende er skrevet med udgangspunkt i, at der foreligger en doktorafhandling af typen en flerhed af afhandlinger, inkl. en sammenfattende redegørelse. Det skal derfor læses/anvendes med de nødvendige modifikationer, hvis den aktuelt foreliggende doktorafhandling er en monografi.

Indstillingen skal bestå af:

1) Indledning, der skal indeholde følgende:

- Forfatterens navn og afhandlingens titel,
- oplysninger om bedømmelsesudvalgets sammensætning og datoen for nedsættelse af udvalget,
- de elementer, der udgør afhandlingen, og de formelle kommentarer der kan knyttes hertil. Ofte vil afhandlingen foreligge i form af et vist antal tidsskriftsartikler samt en sammenfattende redegørelse. Tidsskriftartikler og accepterede manuskripter anføres i den af forfatteren valgte rækkefølge med angivelse af samtlige forfatternavne, titler og eventuelle forekomst i tidsskrift. Hvis der er flere forfattere på afhandlingerne, redegøres der for de erklæringer, som beskriver de enkelte forfatteres personlige andele i de enkelte arbejder.
- Titlen på den sammenfattende redegørelse samt dennes omfang og opdeling anføres.

2) Orientering om afhandlingen og dens hovedresultater

- Der beskrives kort de forhold indenfor det pågældende forskningsområde, som udvalget finder, har motiveret forfatteren til at formulere det specifikke problem, der er søgt belyst ved den foreliggende undersøgelse og afhandling.

- Forfatterens problemstilling og arbejdets hovedresultater sammenfattes kort. Afsnittet bør endvidere indeholde en kort, helt generel stillingtagen til de helt overordnede spørgsmål ved vurderingen, nemlig
  - a) om arbejdets gennemførelse er velmotiveret, dvs. om der for arbejdet som helhed har foreligget en rimelig, relevant og aktuel problemstilling, og
  - b) om det opnåede resultat er trivielt eller indeholder et nyt bidrag, og hvad dets betydning er.

3) *Gennemgang af de enkelte afhandlinger*

- En detaljeret og teknisk betonet gennemgang af arbejdet. Der tilsigtes ikke her en minutiøs opsummering af afhandlingens indhold men en fremdragelse af de forhold i afhandlingen (eksperimentel teknik i videste forstand og den logiske struktur af konklusionerne), som danner grundlaget for en afvejning af arbejdets fortrin og eventuelle mangler. De enkelte afhandlinger gennemgås i den af forfatteren anførte rækkefølge. For hver afhandling beskrives og vurderes delproblemet og dets relevans, den benyttede metodik, præsentationen af de opnåede resultater og disses behandling samt fortolkning og diskussion af resultaterne. Gennemgangen af hver afhandling bør munde ud i et forsøg på at afveje arbejdets gode sider mod dets eventuelle mangler.

4) *Gennemgang af den sammenfattende redegørelse*

- Forfatteren har det fulde ansvar for både form og indhold af den sammenfattende redegørelse. Den sammenfattende redegørelse giver derfor en mulighed for at vurdere, om forfatteren selv har formået at give en kort og klar redegørelse for sit forskningsområde, og hvilken relation forfatterens egen problematik og egne forskningsresultater har hertil.
- Der afsluttes med en samlet vurdering af de indleverede arbejder. Gennemgangen skal være alment forståelig og udformet således, at det skrevne er forståeligt for samtlige medlemmer af Akademisk Råd

5) *Konklusion*

- Dette afsnit skal indeholde bedømmelsesudvalgets endelige rådgivning til Akademisk Råd og skal - uden at inddrage nye synspunkter - berøre alle væsentlige sider i indstillingen, herunder:
  - a) Arbejdets formål. De opnåede resultater og udvalgets bedømmelse af disse,
  - b) en samlet opvejning af arbejdets positive og negative aspekter og
  - c) en endelig vurdering af, om arbejdet repræsenterer en indsats af en størrelse og en kvalitet, der danner det tilstrækkelige grundlag for afhandlingens antagelse til forsvar for den. Dette forudsætter, at forfatteren sidder inde med en betydelig

videnskabelig indsigt og modenhed og med sin afhandling har bragt videnskaben et væsentligt skridt videre.

Bedømmelsesudvalget kan indstille til Akademisk Råd, at en afhandling antages til forsvar for doktorgraden, men at udvalget samtidig finder, at den sammenfattende redegørelse indeholder sprogligt uheldige formuleringer, "kosmetiske fejl" o. lign., der bør rettes inden den endelige version af afhandlingen offentliggøres.

På grundlag af bedømmelsesudvalgets indstilling træffer Akademisk Råd herefter beslutning om afhandlingens antagelse til forsvar for doktorgraden eller om dens forkastelse, jf. bekendtgørelsens § 13. Akademisk Råd tager alene stilling til bedømmelsesudvalgets indstilling (og ikke selvstændig stilling til selve afhandlingen).

III. Reglerne for tilbagetrækning af doktorafhandlingen

Bekendtgørelsen indeholder i § 9, stk. 2, en bestemmelse om, at forfatteren i perioden fra den endelige nedsættelse af bedømmelsesudvalget (inkl. udløbet af klagefrist over bedømmelsesudvalgets sammensætning) og til modtagelsen af bedømmelsesudvalgets indstilling *kun* kan trække sin afhandling tilbage, hvis fakultetet (dekanen) under særlige omstændigheder tillader dette. Der fordres altså i denne fase af sagsforløbet en begrundet ansøgning om tilbagetrækning. Hvis en sådan ansøgning ikke imødekommes, skal bedømmelsen gennemføres og bedømmelsesudvalget afgive indstilling, hvorefter forfatteren igen frit kan trække afhandlingen tilbage, jf. § 11, stk. 2.

Bestemmelsen om, at bedømmelsen skal gennemføres, selvom forfatteren har tilkendegivet ønske om tilbagetrækning, skal ses i sammenhæng med § 4, stk. 2, nr. 3, hvorefter fakultetet og andre højere uddannelsesinstitutioner, når der er gennemført en bedømmelse af afhandlingen, ikke er forpligtet til at tage den under bedømmelse. Bestemmelsen har således til formål at hindre en forfatter i gang på gang at kunne påføre institutionerne det ressourceforbrug, et iværksat bedømmelsesarbejde medfører.

Modsætningsvis gælder, at institutionen ikke kan modsætte sig at tage en afhandling under bedømmelse, selvom den tidligere har været indleveret til en anden institution - men er trukket tilbage *før* bedømmelsesudvalget er blevet nedsat.

Afhandlinger, der er indleveret til bedømmelse, men er blevet trukket tilbage før bedømmelsesudvalget er blevet nedsat, vil ved fornyet indlevering blive betragtet som nyindleverede.

Har forfatteren accepteret bedømmelsesudvalget, jf. § 9, stk. 2, skal forfatteren ved eventuel senere indlevering af afhandlingen til en anden institution orientere om, at afhandlingen *har* været "underkastet bedømmelse". Denne institution kan herefter nægte at tage afhandlingen under behandling, jf. § 4, stk. 2, nr. 3.

IV. Eventuel deltagelse i Akademisk Råds behandling

I forbindelse med behandlingen af indstillingen i Akademisk Råd kan medlemmer af Akademisk Råd, der har spørgsmål til indstillingen, lade medlemmer af bedømmelsesudvalget indkalde til Akademisk Råds møde med henblik på afklaring af disse tvivlsspørgsmål.

Der indkaldes med mindst 14 dages varsel. Bedømmelsesudvalgsmedlemmerne kan ikke deltage i afstemningen i Akademisk Råd om en afhandlings antagelse eller forkastelse. Fremkommer der under Akademisk Råds behandling af indstillingen problemstillinger eller oplysninger af betydning for Akademisk Råds afgørelse, skal SCI-FI skriftligt underrette forfatteren herom. Forfatteren skal inden for en frist af mindst 14 dage have lejlighed til at fremkomme med bemærkninger, inden der træffes en afgørelse i Akademisk Råd om antagelse eller forkastelse.

Henvisninger:

Undervisningsministeriets bekendtgørelse nr. 750 af 14. august 1996 om doktorgrader, der trådte i kraft den 1. oktober 1996.

Det Natur- og Biovidenskabelige Fakultets supplerende regler og procedurer i forbindelse med ovennævnte bekendtgørelse, vedtaget december 2013.